

Nr 66.

Ankom till riksdagens kansli den 27 november 1945 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av tjänste- och familjepensioneringen för personal vid Halmstad—Nässjö och Nässjö—Oskarshamns järnvägar i anslutning till järnvägarnas förstatligande.

I en den 12 oktober 1945 dagtecknad proposition nr 349, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att *dels* i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förordats träffa överenskommelser om statens övertagande av understödsföreningen Halmstad—Nässjö järnvägs pensionskassa samt understödsföreningen Nässjö—Oskarshamns järnvägs pensions- samt änke- och pupillkassa, *dels* meddela de bestämmelser och vidtagna de åtgärder i övrigt, som finnas erforderliga för genomförande av berörda överenskommelser, *dels* ock i enlighet med vad i propositionen förordats meddela bestämmelser om förhöjning av pensioner beräknade med tillämpning av stadgar eller reglementen för pensionskassor, som i samband med järnvägs förstatligande övertagits av staten.

Beträffande den närmare innebörden av ifrågavarande förslag får utskottet, i den mån icke redogörelse därför lämnas i det följande, hänvisa till propositionen.

Den innevarande år av statsmakterna beslutade allmänna pensionsregleringen för personal vid av staten övertagna enskilda järnvägar berör i stort sett endast befattningshavare med anslutning till enskild pensionskassa. I huvudsak innebär pensionsregleringen, att de statliga pensionsreglementena med vissa avvikelser skola tillämpas å sådan av statens järnvägar övertagen personal, som vid ikraftträdandet var i statens järnvägars tjänst, ävensom å personal, som vid därefter inträffande järnvägsförstatligande övergår i dylik tjänst, varvid som villkor dock gäller, att pensionskassan överlåtit sin rörelse på staten. Beträffande den närmare innebörden av pensionsregleringen får utskottet hänvisa till redogörelsen i propositionen nr 183 samt de sedermera utfärdade bestämmelserna i kungörelsen den 29 juni 1945 (nr 500).

Sedan beslut fattats om statens övertagande från och med den 1 juli 1945 av Halmstad—Nässjö järnvägsaktiebolags järnvägar samt från och med den 1 januari 1946 av den Nässjö—Oskarshamns nya järnvägsaktiebolag tillhöriga järnvägen, föreligger nu ett av 1943 års järnvägspensionsutredning utarbetat, den 13 september 1945 dagtecknat förslag om pensionsreglering för personalen vid ifrågavarande järnvägar. I den mån personalen är understkastad reglementet för Enskilda järnvägarnes pensionskassa bli pensionsförhållandena reglerade genom den med nämnda kassa redan träffade överenskommelsen. För återstående personal med anslutning till Halmstad—Nässjö järnvägs pensionskassa respektive Nässjö—Oskarshamns järnvägs pensions- samt änke- och pupillkassa kunna åtgärderna för pensionsregleringen inskränka sig till överenskommelser om statens övertagande av de båda kassorna. Dessa överenskommelser ha ansetts böra i tillämpliga delar utformas i enlighet med de av riksdagen godkända riktlinjer, som följts i fråga om de från och med den 1 juli 1945 övertagna järnvägspensionskassorna.

Preliminär överenskommelse har träffats mellan staten och understödsföreningen Nässjö—Oskarshamns järnvägs pensions- samt änke- och pupillkassa om övertagande av kassan. Beträffande Halmstad—Nässjökassan har dylik överenskommelse däremot icke kunnat ingås, vilket sammanhänger med att kassans representanter vid förhandlingarna krävt, att de pensions-tagare, vilkas pensioner efter överlåtelsen skulle utgå enligt kassans stadgar, skola få sina pensioner förhöjda med tio procent. Vid järnvägspensionsutredningens förenämnda förslag hava fogats *dels* nyssnämnda preliminära överenskommelser, *dels ock* förslag till överenskommelse med understödsföreningen Halmstad—Nässjö järnvägs pensionskassa om övertagande av denna kassa. Ifrågavarande preliminära överenskommelse resp. förslag till överenskommelse finnas fogade vid utskottets utlåtande. Den närmare innebörden av förslaget och överenskommelsen framgår av den i propositionen nr 349 å s. 4—10 lämnade redogörelsen.

I *remissyttrandena* har någon erinran icke framställts mot den preliminära överenskommelsen beträffande Nässjö—Oskarshamnskassan. Vad angår frågan om överenskommelse med Halmstad—Nässjökassan har pensionsutredningens förslag tillstyrkts av myndigheterna. Dock har järnvägsstyrelsen funnit vissa skäl tala för ett tillmötesgående av det från kassans sida framförda önskemålet om höjning av kassapensionerna med tio procent. I samband därmed har styrelsen ifrågasatt en viss höjning av pensionsåldrarna för den övertagna personalen.

Föredragande departementschefen har anført i huvudsak följande.

I likhet med myndigheterna anser jag mig kunna tillstyrka den preliminära överenskommelsen om övertagande av Nässjö—Oskarshamnskassan. Vad angår den ifrågasatta höjningen av de från Halmstad—Nässjökassan utgående pensionerna synes till en början böra understrykas, att någon för statsmakterna bindande utfästelse om en dylik höjning uppenbarligen icke föreligger. Det må i detta hänseende allenast framhållas, att det från kassans sida åberopade uttalandet om en välvillig behandling av frågan om tillägg å pensionerna skedde i samband med förhandlingarna om järnvägsöverta-

gandet, varvid det för parterna varit fullt klart, att frågan om övertagande av pensionskassan komme att behandlas i annan ordning. Med denna utgångspunkt skulle närmast återstå att pröva, huruvida kassans tillgångar förslå till den ifrågasatta pensionsförhöjningen. I likhet med pensionsutredningen anser jag, att så icke är fallet. Emellertid synas skäl föreligga att bedöma frågan om pensionsförhöjningen ur en i viss mån annan synpunkt.

Av vissa under hand från pensionskassan införskaffade uppgifter rörande det nuvarande pensionärsbeståndet framgår, att pensionsbeloppen äro jämförelsevis små i förhållande till pensionsförmånerna för motsvarande personal i statens tjänst. Bortsett från den nuvarande rörliga tilläggsförmånen å 16 procent uppgå av 217 ålderspensioner över hälften eller 110 till högst 1 700 kronor. Av återstoden uppgå 68 pensioner till högst 2 700 kronor och endast 39 till högre belopp, högst 4 800 kronor. Familjepensionernas övervägande flertal eller 83 av 116 överstiga icke 800 kronor. Nu anförda omständigheter synas tala för en förbättring av ifrågavarande kassapensioner.

Emellertid torde en dylik åtgärd erhålla konsekvenser i fråga om liknande kassapensioner från andra av staten övertagna pensionskassor. Vid den redan genomförda allmänna pensionsregleringen förutsattes nämligen, att pensionsförbättring åt personal, som kvarstode å tidigare kassapensionsbestämmelser, skulle förekomma allenast i fall, då överskott kunnat antagas uppkomma å övertagen kassarörelse och i huvudsak endast i den mån den del av sådant överskott, som beräknades belöpa på ifrågavarande personal, därtill lämnade tillgång. I överensstämmelse härmed medgavs pensionsökning allenast åt pensionstagare med kassapensioner från Enskilda järnvägarnes pensionskassa och SWB pensionskassa men däremot icke å motsvarande pensionstagare från de övriga tre samtidigt övertagna pensionskassorna, nämligen Hälsingborg—Hässleholms järnvägars pensions samt änke- och pupillkassa, Landskrona och Hälsingborgs järnvägars pensionskassa ävensom Uddevalla—Vänersborg—Herrljunga järnvägs personals pensions- samt änke- och pupillkassa. Kapitalkostnaderna för 10 procent förhöjning av de enligt sistnämnda tre kassors stadgar utgående pensionerna ha beräknats till sammanlagt omkring 590 000 kronor. En motsvarande höjning av liknande pensioner från några tidigare övertagna smärre pensionskassor kan beräknas draga en kapitalkostnad av omkring 250 000 kronor. För det ringa pensionärsbeståndet vid Nässjö—Oskarshamnskassan skulle kostnaden bliva jämförelsevis obetydlig. Framställning om höjning av pensionerna vid de båda Hälsingborgskassorna har nyligen inkommit till finansdepartementet. Järnvägsstyrelsen har i avgivet yttrande avstyrkt framställningen under hänvisning till de träffade överenskommelserna.

För egen del anser jag mig med hänsyn till de föreliggande omständigheterna böra tillstyrka en höjning med tio procent av de enligt stadgarna för Halmstad—Nässjö kassan utgående pensionerna. Då emellertid även kassapensionerna från redan övertagna järnvägspensionskassor genomgående torde vara jämförelsevis låga, synes motsvarande förbättring med tio procent skäpligen kunna ifrågakomma även beträffande sådana övertagna kassor, vilkas tillgångar icke räckt till för en dylik kassapensionshöjning. Detsamma bör givetvis även gälla de fåtaliga pensionerna från Nässjö—Oskarshamnskassan. På grund härav torde Kungl. Maj:t böra utverka riksdagens bemyndigande att efter den ytterligare utredning som må befinnas erforderlig förordna om dylik pensionsförbättring, att utgå räknat från och med den 1 juli 1945.

Vad härefter angår den av järnvägsstyrelsen ifrågasatta höjningen av pensionsåldrarna för viss personal med delaktighet i Halmstad—Nässjö kassan

anser jag mig icke kunna tillstyrka en dylik anordning, vilken för övrigt knappast skulle stå i överensstämmelse med de principiella grunder för bestämmande av pensionsåldrarna, som angåvos vid den allmänna pensionsregleringen.

Beträffande övriga detaljer i överenskommelserna ansluter jag mig till pensionsutredningens förslag. Jag förutsätter därvid, att överenskommelserna skola träda i kraft den 1 januari 1946. Självfallet bör man kunna utgå ifrån att efter de beräkningar av kassornas ekonomiska ställning, som legat till grund för förhandlingarna om kassornas övertagande — dessa beräkningar ha skett per den 31 december 1944 — kassornas medel icke disponerats för andra utgifter än sådana som kunna anses ingå i ett normalt fortsättande av rörelsen, härunder inbegripna skäligen utgifter i samband med överlåtelsen. Vad särskilt angår sådana ersättningar för arbete eller uppdrag, som under ifrågavarande tid förekommit utom ramen för kassornas ordinarie förvaltningsutgifter, bör det ankomma på kassorna att lämna särskild uppgift därom, innan sluttlig överenskommelse träffas. Under tiden mellan överenskommelsens ingående och ikraftträdande förekommande frågor om dylika ersättningar synas böra underställas Kungl. Maj:ts prövning.

För genomförande av de i det föregående föreslagna åtgärderna torde Kungl. Maj:t böra utverka riksdagens bemyndigande att träffa överenskommelser med pensionskassorna samt meddela de bestämmelser och vidtaga de åtgärder i övrigt, som må erfordras för ändamålet. I likhet med vad som skedde vid den allmänna pensionsregleringen torde bemyndigandet få förutsättas innefatta en jämförelsevis vidsträckt fullmakt beträffande erforderliga anordningar av olika slag.

Utskottet.

Såsom i det föregående anförts, har genom beslut av innevarande års riksdag genomförts en allmän tjänste- och familjepensionsreglering för personal vid av staten övertagna enskilda järnvägar. Pensionsregleringen, som i princip omfattar endast anställningshavare med delaktighet i enskild pensionskassa, innebär i stort sett, att de statliga pensionsreglementena med vissa avvikelser skola tillämpas å sådan av statens järnvägar övertagen personal, som vid pensionsregleringens ikraftträdande den 1 juli 1945 var i statens järnvägars tjänst, samt å personal, som vid därefter inträffande järnvägsförstatligande övergår i dylik tjänst. Såsom villkor härför gäller emellertid, att vederbörande pensionskassas rörelse överlåtits på staten.

Till prövning föreligger nu ett av 1943 års järnvägspensionsutredning utarbetat förslag om pensionsreglering enligt förenämnda grunder för personalen vid Halmstad—Nässjö järnvägsaktiebolags järnvägar och den Nässjö—Oskarshamns nya järnvägsaktiebolag tillhöriga järnvägen, beträffande vilka järnvägar beslut fattats om desammas övertagande av staten från och med den 1 juli 1945 respektive den 1 januari 1946. Preliminär överenskommelse har träffats om övertagande av Nässjö—Oskarshamns järnvägs pensions- samt änke- och pupillkassa. Beträffande Halmstad—Nässjö järnvägs pensionskassa har framlagts ett förslag till överenskommelse om statens övertagande av kassan. Att i sistnämnda fall överenskommelse icke kunnat ingås sammanhänger med att kassans representanter påyrkat en höjning av kassapensionerna med tio procent. Detta yrkande har järnvägspensionsutredningen icke kunnat biträda, enär kassan enligt försäkringsteknisk beräkning icke

förfogar över härför erforderligt kapitalöverskott. Den begärda pensionsförhöjningen beräknas draga en kapitalkostnad av omkring 610 000 kronor.

Vad först angår Nässjö—Oskarshamnskassan tillstyrker utskottet, att definitiv överenskommelse träffas om statens övertagande av denna pensionskassa. I fråga om Halmstad—Nässjökassan har, såsom nyss nämnts, frågan om statsövertagandet sammankopplats med spörsmålet om en höjning av kassapensionerna. Föredragande departementschefen har funnit en förbättring av ifrågavarande kassapensioner kunna vara motiverad ur synpunkten av att desamma äro jämförelsevis små i förhållande till pensionsförmånerna för motsvarande personal i statens tjänst. En förbättring av nämnda pensioner skulle emellertid medföra konsekvenser beträffande liknande kassapensioner från vissa andra av staten övertagna pensionskassor, vilkas kapitaltillgångar icke heller medgivit en dylik pensionsförhöjning. Kapitalkostnaden för tio procents förhöjning av kassapensionerna från sistnämnda kassor har beräknats till sammanlagt 840 000 kronor. Med hänsyn till föreliggande omständigheter har departementschefen ansett sig böra tillstyrka en höjning med tio procent av de stadgeenliga pensionerna från icke blott Halmstad—Nässjö- och Nässjö—Oskarshamnskassorna utan även övriga här avsedda, tidigare övertagna kassor. Även om detta förslag kan ingiva vissa betänkligheter ur kostnadssynpunkt, har utskottet likväl på de skäl, som anförts av departementschefen, ansett sig böra tillstyrka bifall till detsamma.

Vad i propositionen i övrigt föreslagits har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 27 november 1945.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 65.

F ö r s l a g
till
överbenskommelse mellan staten och understödsföreningen Halmstad—Nässjö järnvägs pensionskassa.

Mellan svenska staten och understödsföreningen Halmstad—Nässjö järnvägs pensionskassa, här nedan kallad kassan, har denna dag överbenskommelse träffats om statens övertagande av kassans rörelse på villkor, som här nedan angivas.

1 §.

Från och med den 1 januari 1946 övertager staten — i den mån ej annat följer av vad nedan i denna överbenskommelse sägs — kassans alla rättigheter och förpliktelser jämlikt kassans vid övertagandet gällande stadgar eller på annan grund. Bestämmelserna i §§ 7, 9 och 15—25 av stadgarna skola dock icke äga tillämpning efter övertagandet.

I samband härmed förbinder sig staten att svara för alla rättsanspråk, som i anledning av denna överbenskommelse eller eljest på grund av kassans överlåtelse till staten må kunna riktas mot kassans styrelse eller någon kassans tjänsteman, ävensom för alla kostnader, som kunna uppstå för ledamot av styrelsen eller någon kassans tjänsteman på grund av sådana anspråk eller anspråk, vilka eljest avse kassans förpliktelser. Med hänsyn till den befattning med kassans förvaltning, som enligt kassans stadgar tillkommer styrelsen för Halmstad—Nässjö järnvägsaktiebolag, här nedan kallat bolaget, skola enahanda bestämmelser gälla i avseende å anspråk mot bolagets styrelse och ledamöter därav samt bolagets tjänstemän.

Vad enligt de före övertagandet av kassan gällande bestämmelserna gäller för kassan skall hava avseende å staten, och skall kungl. järnvägsstyrelsen i tillämpliga delar fullgöra vad enligt bestämmelserna ankommer på kassans styrelse.

2 §.

Delägare i kassan, vilken i samband med statens övertagande av bolagets järnvägar övergått i statens järnvägars tjänst och där innehar anställning, som avses i allmänna tjänstepensionsreglementet eller 1942 års tjänstepensionsreglemente för arbetare, skall, utom i fall som i 5 § av denna överbenskommelse sägs, vara underkastad, i stället för bestämmelserna i kassans stadgar, bestämmelserna i allmänna tjänste- och familjepensionsreglementena eller, vad beträffar arbetare, bestämmelserna i 1942 års tjänste- och familjepensionsreglementen för arbetare, dock med iakttagande av vad nedan i 3 § föreskrives. Såsom förutsättning härför skall emellertid gälla, att delägaren ej före den tidpunkt, då han först erhöi anställning av nyss angivna art, uppnått den levnadsålder, vid vilken pensionsåldern, med iakttagande i förekommande fall av vad nedan i 3 § 3 mom. första stycket sägs, vid vederbörande tjänstepensionsreglementes tillämpning skolat inträda för

honom samt vad angår den, som innehar i 1942 års tjänstepensionsreglemente för arbetare avsedd anställning, att de i sagda reglemente för reglementets tillämpning stadgade förutsättningarna i övrigt föreligga.

3 §.

För anställningshavare, som avses i 2 § av denna överenskommelse, skola följande särskilda bestämmelser gälla.

1. Anställningshavare äger såsom tjänstår för tjänstepension, tjänstelivränta, familjepension och familjelivränta tillgodoräkna, utöver vad som följer av bestämmelserna i allmänna tjänstepensionsreglementet och 1942 års tjänstepensionsreglemente för arbetare,

a) tid, under vilken han på grund av anställning vid enskilt företag varit pliktig erlagga pensionsavgift till kassan eller annan av staten övertagen pensionsinrättning, ävensom tid, för vilken han må hava erlagt pensionsavgift enligt § 8 mom. 4 kassans stadgar, sådan tid likväl undantagen, för vilken återbetalning av erlagda avgifter ägt rum, samt

b) två tredjedelar av tid, som anställningshavaren icke äger tillgodoräkna jämlikt a) men varunder han vid bolagets järnvägar eller till detsamma knutet trafikföretag, efter fyllda 18 år och innan bestämmelserna i 2 § av denna överenskommelse blivit å honom tillämpliga, innehaft anställning, som varit av stadigvarande natur.

2. Därest anställningshavare i statens järnvägars tjänst erhållit en med pensionsrätt förenad befattning i viss lönegrad med rätt att erhålla personligt lönetillägg högst med sådant belopp, att de sammanlagda löneförmånerna motsvara avlöningen i slutlöneklassen i en lönegrad, för vilken tjänstepensionsunderlaget är högre än för förstnämnda lönegrad, skall anställningshavaren i fråga om pensionsunderlag och pensionsavdrag icke hänföras till lägre lönegrad än den, efter vilken avlöning sålunda må åtnjutas.

3. Pensionsåldern inträder tidigast, då anställningshavaren uppnår den levnadsålder (kassapensionsåldern), vid vilken han vid tillämpning av § 5 mom. 1 a) kassans stadgar skulle blivit berättigad att åtnjuta pension. För den, som innehar anställning, för vilken pensionsåldern enligt vederbörande tjänstepensionsreglemente är lägre än 65 år, skall, om kassapensionsåldern är högre än 63 år, pensionsåldern likväl inträda vid utgången av den kalendermånad, under vilken anställningshavaren fyller 63 år, såvida anställningshavaren ej vid den tidpunkt, då bestämmelserna i 2 § av denna överenskommelse blevo å honom tillämpliga, överskridit en ålder av 60 år, i vilket fall pensionsåldern skall inträda tre år efter sagda tidpunkt, dock senast vid kassapensionsåldern.

Vinner tjänsteman från och med dagen för övertagandet av kassan eller senare befordran till tjänst, å vilken allmänna tjänstepensionsreglementet är tillämpligt och för vilken tjänstepensionsunderlaget är högre än för den tjänst han i samband med statens övertagande av bolagets järnvägar avtalsenligt erhållit, eller vinner arbetare anställning i tjänst, å vilken sagda reglemente är tillämpligt, skall dock vad i första stycket sägs icke äga tillämpning.

Anställningshavare, för vilken pensionsåldern enligt bestämmelserna i första stycket är högre än den för hans anställning i vederbörande tjänstepensionsreglemente stadgade, skall vara pliktig underkasta sig framdeles meddelad föreskrift om tillämpning av sistnämnda pensionsålder, dock med den begränsningen, att pensionsåldern därvid, i den mån den för anställningshavaren tidigare gällande pensionsåldern därigenom ej överskrides, icke skall inträda innan tre år förflutit efter det sådan föreskrift trätt i kraft.

4. Vid tillämpning av stadgandena i 26 § 1 mom. andra stycket a) allmänna tjänstepensionsreglementet och i 1 § 1 mom. första stycket c) allmänna familjepensionsreglementet samt av stadgandena i 19 § 1 mom. andra stycket a) 1942 års tjänstepensionsreglemente för arbetare och i 1 § 1 mom. första stycket c) 1942 års familjepensionsreglemente för arbetare skall med anställningstid, som i nämnda författningsrum avses, respektive med tid, varunder anställningshavare varit underkastad i nämnda författningsrum angivna tjänstepensionsbestämmelser, likställas tid, som anställningshavaren äger räkna såsom tjänstår enligt 1 mom. a) i denna paragraf.

5. Vid tillämpning av stadgandet i 16 § 1 mom. andra stycket allmänna tjänstepensionsreglementet skall anställningshavaren anses hava innehaft med tjänstepensionsrätt förenad anställning under tid, som han äger räkna såsom tjänstår enligt 1 mom. a) i denna paragraf, skolande det ankomma på kungl. järnvägsstyrelsen att i förekommande fall fastställa det tjänstepensionsunderlag, som under sådan tid skall anses hava varit gällande för anställningshavaren.

6. Vid tillämpning av stadgandet i 1 § andra stycket d) 1942 års tjänstepensionsreglemente för arbetare skall anställning, för vilken tjänstår tillgodoräknas enligt 1 mom. a) i denna paragraf, likställas med anställning i statens tjänst.

7. I stället för den i 8 § 1 mom. första stycket c) 1942 års tjänstepensionsreglemente för arbetare för rätt att komma i åtnjutande av sjukpension stadgade förutsättningen angående viss tid, under vilken arbetare skall hava varit underkastad reglementet eller andra tjänstepensionsbestämmelser eller innehaft anställning i statens tjänst, skall såsom förutsättning för sådan rätt gälla, att arbetaren under en sammanlagd tid av minst två år varit underkastad saggade reglemente, andra tjänstepensionsbestämmelser eller kassans stadgar.

8. Familjepensionstalet för familjepension må icke bestämmas till belopp, understigande det familjepensionsunderlag, som blev för anställningshavaren gällande vid den tidpunkt, då bestämmelserna i 2 § av denna överenskommelse blevo å honom tillämpliga.

4 §.

I andra fall än då bestämmelserna i 2 § av denna överenskommelse bliva tillämpliga, skall med avseende å såväl rättigheter som skyldigheter, vilka staten på grund av överenskommelsen övertager, bestämmelserna i §§ 1—6, 8 och 10—14 av de för kassan vid övertagandet gällande stadgarna i tillämpliga delar gälla.

Därvid skall dock iakttagas:

a) att rätt till pensionstillägg, pensionsförhöjning samt dyrtids- och kristillägg enligt de angående dylika tilläggsförmåner i fråga om f. d. befattningshavare i statens tjänst och sådana befattningshavares efterlevande stadgade grunderna skall tillkomma delägare, vilka pensionerats efter övergång i statens järnvägars tjänst, samt pensionsberättigade efterlevande till i statens järnvägars tjänst övergångna delägare, dock endast i den mån de sammanlagda förmånerna, av bolaget utfästa och av staten övertagna tilläggs-pensioner däri inräknade, därigenom ej komma att överstiga de förmåner, som skulle utgått, därest bestämmelserna i 2 och 3 §§ av denna överenskommelse varit å vederbörande delägare tillämpliga, skolande det ankomma på kungl. järnvägsstyrelsen att i förekommande fall bestämma, till vilken förpensionsberättigande befattning i statens tjänst gällande lönegrad vederbörande delägare skall anses hava varit hänförd;

b) att i andra fall än i a) avses skall för tid, då kristillägg eller däremot svarande förmån utgår å tjänstepension enligt allmänna tjänstepensionsreglementet, å intill 400 kronor av månadsbeloppet av kassapensionen utgå procentuellt tillägg, beräknat efter det procenttal, som gäller för beräkning av kristillägget eller den däremot svarande förmånen, skolandet dock det procentuella tillägget utgå med lägst 150 kronor för år räknat; samt

c) att, om dyrtidshjälp eller annan motsvarande förmån enligt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen utgår å kassapension, som i b) avses, det procentuella tillägget å pensionen skall anses vara inbegripet i dylik förmån, i den mån detsamma ej överstiger förmånens belopp.

5 §.

1. Vill innehavare av anställning, som i 2 § av denna överenskommelse avses, att å honom i stället för bestämmelserna i 2 och 3 §§ skall tillämpas vad i 4 § första stycket samt andra stycket b) och c) sägs, och gör anställningshavaren därom anmälan till kungl. järnvägsstyrelsen inom tre månader efter anställningens erhållande, skola jämväl för honom bestämmelserna i angivna delar av sistnämnda paragraf gälla. Delaktighetsbeloppet skall därvid anses utgöra det delaktighetsbelopp, som skulle hava varit för anställningshavaren gällande, därest kassan icke övertagits av staten och anställningshavaren med åtnjutande av avlöning enligt vid bolaget sist gällande lönebestämmelser kvarstått i tjänst hos bolaget, ankommande det på kungl. järnvägsstyrelsen att efter anställningshavarens befordran till högre tjänst vid statens järnvägar fastställa höjningarna av delaktighetsbeloppet till belopp, som skulle hava gällt för närmast motsvarande tjänst hos bolaget.

I fråga om anställningshavarens skyldighet att avgå från tjänsten skola de bestämmelser lända till efterrättelse, vilka enligt allmänna tjänstepensionsreglementet i sådant hänseende gälla beträffande ordinarie tjänsteman i sådan befattning, som anställningshavaren innehar. Därvid skall dock pensionsåldern anses inträda tidigast, då anställningshavaren uppnår den levnadsålder, vid vilken rätt till pension enligt § 5 mom. 1 a) kassans stadgar för honom inträder.

2. Inträder beträffande anställningshavare, för vilken 1 mom. är gällande, till följd av befordran eller eljest sådant förhållande, att anställningshavaren, därest bestämmelserna i 2 och 3 §§ av denna överenskommelse varit för honom gällande, skulle erhållit förhöjning av tjänstepensionsunderlaget, skola bestämmelserna i sistnämnda paragrafer bliva å anställningshavaren tillämpliga, därest han inom tre månader efter det berörda förhållande inträffat till kungl. järnvägsstyrelsen gör framställning därom. Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning, då rätt till pension enligt § 5 kassans stadgar inträder för anställningshavaren, eller, därest han dessförinnan avlidit, för hans efterlevande, dock under förutsättning, att anställningshavaren vid avgången respektive frånfället åliggande årsavgift icke understigit summan av de tjänste- och familjepensionsavdrag, som skulle för honom gälla, om 2 och 3 §§ av denna överenskommelse varit å honom tillämpliga.

6 §.

Kassan överlåter vid statens övertagande av densamma samtliga tillgångar till svenska staten.

7 §.

Beträffande redovisning för kassans förvaltning under tid, för vilken förvaltningen ej förut blivit granskad, och revisorernas granskning av redovis-

ningen ävensom i fråga om avvecklingen i övrigt av kassans verksamhet skall lagen om understödsföreningar i tillämpliga delar gälla.

Kungl. järnvägsstyrelsen svarar för alla kostnader, som från och med dagen för övertagandet räknat äro erforderliga för överenskommelsens genomförande.

Överenskommelsen är upprättad i två exemplar, av vilka vardera parten tagit ett.

Bilaga B.

Preliminär överenskommelse mellan staten och understödsföreningen Nässjö—Oskarshamns järnvägs pensions- samt änke- och pupillkassa.

Mellan 1943 års järnvägspensionsutredning å svenska statens vägnar, under förbehåll av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, å ena sidan, samt styrelsen för understödsföreningen Nässjö—Oskarshamns järnvägs pensions- samt änke- och pupillkassa, här nedan kallad kassan, under förbehåll av godkännande i vederbörlig ordning av kassans delägare, å andra sidan, har överenskommelse träffats om statens övertagande av kassans rörelse på villkor, som här nedan angivas.

1 §.

Staten övertager, i den mån ej annat följer av vad nedan i 3 § sägs, från och med den 1 januari 1946 kassans alla rättigheter och förpliktelser enligt reglementet för kassan eller på annan grund.

2 §.

Staten förbinder sig att å enligt kassans reglemente utgående pensioner utbetala, å delärgarpensioner pensionstillägg med 40 procent och dyrtidshjälp med 30 procent samt å änke- och barnpensioner dyrtidshjälp med 40 procent. För förre kassören Hj. von Heideman skall pensionstillägget dock utgöra 125 procent av honom enligt kassans reglemente tillkommande pension.

Om dyrtidshjälp eller annan motsvarande förmån enligt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen författningsenligt utgår å pension enligt kassans reglemente, skall dyrtidshjälp som i första stycket sägs anses vara inbegripet i dylik förmån, i den mån sistnämnda dyrtidshjälp ej överstiger förmånens belopp.

3 §.

Kassans tillgångar överlämnas den 31 december 1945 till staten.

Den kassan tillhörande Harmenska donationsfonden överlämnas dock till stiftelsen statsbanepersonalens pensions- och understödsfond för förvaltning, skolandet fondens avkastning användas till understöd åt behövande efterlevande till tjänstemän, vilka varit anställda vid järnvägslinjen Nässjö—Oskarshamn.

4 §.

Sedan kassans rörelse på ovan angivet sätt blivit övertagen av staten, skall kassan träda i likvidation. Kostnaderna för likvidationen gäldas av staten.

Stockholm den 14 augusti 1945.

Stockholm den 13 september 1945.

1943 års järnvägspensionsutredning

Styrelsen för understödsföreningen Nässjö—Oskarshamns järnvägs pensions- samt änke- och pupillkassa.

Sam Lindstedt

Gunnar Ruist

Chr. Gemzell

G. Dahlbeck

Y. Hjortzberg